CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Юридичний факультет

Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету
____проф. Віталій ГОРДЄЄВ
«28» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

МІЖНАРОДНИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ СУД
вибіркова навчальна дисципліна

Освітня програма: «Міжнародне право»
Спеціальність: 293 Міжнародне право
Галузь знань: 29 Міжнародні відносини
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Юридичний факультет
Мова навчання: українська

Чернівці, 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Міжнародний кримінальний суд» складена відповідно до освітньої програми «Міжнародне право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 293 Міжнародне право галузі знань 29 Міжнародні відносини.

Розробник:

Іліка Марина Іванівна, *асистент, PhD, асистент*

Викладач, що забезпечує читання даної дисципліни

Іліка Марина Іванівна, *асистент, PhD, асистент*

Затверджено на засіданні кафедри Міжнародного права та порівняльного правознавства
Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

В.о. завідувача кафедри
міжнародного права
та порівняльного правознавства ____ **д.ю.н., проф. Світлана КАРВАЦЬКА**

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету
Протокол № 1 від «28» серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії _____ **PhD, ас. Лаура БЗОВА**

Метою вивчення вибіркової навчальної дисципліни «Міжнародний кримінальний суд» є ознайомлення студентів із поняттям та особливостями відповідальності за міжнародні злочини та злочини міжнародного характеру для формування компетентностей, необхідних для правильної оцінки злочинів за міжнародним кримінальним правом. Міжнародний кримінальний суд є єдиним постійно діючим міжнародним судовим органом, який уповноважений здійснювати кримінальне судочинство щодо осіб, які вчинили найбільш серйозні міжнародні злочини. При вивченні дисципліни Міжнародного кримінального суду дозволить студентам ознайомитися з основами створення та діяльності МКС: визначити його поняття, дослідити норми права, якими він керується при прийнятті рішень, визначити головні органи та особливості їх функцій у МКС, виявити стадії провадження справ, з'ясувати види покарань які можуть бути застосовані до засуджених осіб, правові основи співпраці між МКС та державами і міжнародними організаціями тощо.

Після початку вторгнення рф на територію України в лютому 2022 року багато українських юристів зіткнулися з конкретною юридичною проблемою, а саме який механізм кримінальної відповідальності осіб, а в нашому випадку керівництво країною терористом, за ті звірства, які відбувались на території України, кого саме притягувати до такої відповідальності та яку кримінально-правову оцінку надати вчиненому. Тому відповідь на ці запитання слід шукати не лише у національному кримінальному праві, але й у міжнародному кримінальному праві.

Результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач володітиме наступними компетентностями, що закріплені в Освітній програмі «Міжнародне право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 293 Міжнародне право:

Загальні компетентності.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному контексті.
ЗК 9. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини й громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності.

СК 1. Здатність критично осмислювати теорії, принципи, методи і поняття міжнародного права, права Європейського Союзу, порівняльного правознавства, враховувати темпоральний чинник та прогнозувати основні напрямки розвитку правових систем.
СК 3. Здатність захищати національні інтереси власної держави та права людини за допомогою міжнародно-правових інструментів і механізмів.
СК 8. Здатність вести дискусію і дебати з міжнародно-правових та загально-юридичних питань, готувати справи до розгляду в українських, закордонних, міжнародних судах і арбітражах.

Програмні результати навчання

ПРН 2. Розуміти історичний контекст формування міжнародно-правових норм та інститутів, цінності, що лежать у їхній основі, прогнозувати основні напрямки розвитку міжнародного і національного права.

ПРН 6. Забезпечувати юридичний супровід захисту прав, відстоювання інтересів фізичних і юридичних осіб, національних інтересів держави Україна за допомогою міжнародних та національних правових механізмів у сфері міжнародних публічних і міжнародних приватних відносин.

ОПИС ЗМІСТУ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	3	5	3	90	14	14	Навч. планом не передбачено	Навч. планом не передбачено	60	-	залік
Заочна	-	-	-	-	-	-	-		-	-	-

СТРУКТУРА ЗМІСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема лекцій занять	**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. «Теоретико-правові засади діяльності Міжнародного кримінального суду»**											
Тема 1. Міжнародний кримінальний суд: історико-правові передумови створення та сучасний правовий статус	8	1	1	-		6	-	-	-	-	-	-

Тема 2. Організаційно-інституційна структура Міжнародного кримінального суду	8	1	1	-		6	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Загальна юрисдикція Міжнародного кримінального суду	8	1	1	-		6	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Предметна юрисдикція Міжнародного кримінального суду (міжнародні злочини щодо яких МКС володіє юрисдикцією)	8	1	1	-		6	-	-	-	-	-	-
ТЕМА 5. Загальні принципи кримінального права за Римським Статутом МКС	8	1	1	-		6						
Разом за змістовим модулем 1	**40**	**5**	**5**	**-**		**30**	-	-	-	-	-	-
Тема лекцій занять	**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. «Практичні аспекти діяльності Міжнародного кримінального суду»**											
Тема 1. Провадження у справах у Міжнародному кримінальному суді: стадії та процесуальні особливості	10	1	1	-		6	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Виконання вироків та призначених покарань Міжнародного кримінального суду	10	1	1	-		6	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Міжнародно-правові засади співробітництва Міжнародного кримінального суду з державами та	10	2	2	-		6	-	-	-	-	-	-

міжнародними організаціями												
Тема 4. Процесуальні гарантії та права осіб у кримінальному провадженні Міжнародного кримінального суду	10	2	2	-		6	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Міжнародний кримінальний суд та Україна: сучасний стан і перспективи співробітництва	10	3	3	-		6	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	**50**	**10**	**10**	**-**		**30**	-	-	-	-	-	-

Тематика лекційних занять з переліком питань

№	Назва теми
1	**ТЕМА 1. МІЖНАРОДНИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ СУД: ІСТОРИКО-ПРАВОВІ ПЕРЕДУМОВИ СТВОРЕННЯ ТА СУЧАСНИЙ ПРАВОВИЙ СТАТУС** **1. Історія становлення міжнародної кримінальної юстиції та створення Міжнародного кримінального суду** 1.1. Передумови виникнення міжнародної кримінальної юстиції. 1.2. Нюрнберзький і Токійський міжнародні військові трибунали. 1.3. Міжнародні кримінальні трибунали для колишньої Югославії та Руанди. 1.4. Прийняття Римський статут Міжнародного кримінального суду та початок діяльності МКС. **2. Правовий статус і міжнародна правосуб'єктність Міжнародного кримінального суду** 2.1. Правова природа МКС. 2.2. Міжнародна правосуб'єктність Суду. 2.3. Незалежність, привілеї та імунітети МКС. 2.4. Взаємовідносини МКС з державами та міжнародними організаціями. **3. Правові основи діяльності та система джерел права МКС** 3.1. Римський статут як основа діяльності Суду. 3.2. Правила процедури і доказування та Елементи злочинів. 3.3. Ієрархія джерел права відповідно до статті 21 Римського статуту. 3.4. Застосування міжнародних договорів, загальних принципів права та судової практики.
2	**ТЕМА 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ІНСТИТУЦІЙНА СТРУКТУРА МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ**

	1. Поняття, система та правові засади діяльності органів Міжнародного кримінального суду. 2. Асамблея держав – учасниць Римського статуту: склад, повноваження та порядок діяльності. 3. Президія Міжнародного кримінального суду: порядок формування, склад і компетенція. 4. Судові відділення Міжнародного кримінального суду та правовий статус суддів. 5. Секретаріат Міжнародного кримінального суду: структура, повноваження та основні функції. 6. Канцелярія (Офіс) Прокурора Міжнародного кримінального суду: організація діяльності, повноваження та правовий статус Прокурора. 7. Асоціація адвокатів Міжнародного кримінального суду та роль захисника у кримінальному провадженні.
3	**ТЕМА 3. ЗАГАЛЬНА ЮРИСДИКЦІЯ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ** 1. Поняття, правова природа та принципи здійснення юрисдикції Міжнародного кримінального суду. 2. Предметна (матеріальна) юрисдикція Міжнародного кримінального суду: категорії міжнародних злочинів, що належать до компетенції Суду. 3. Територіальна (просторова) юрисдикція Міжнародного кримінального суду та особливості її реалізації. 4. Часова (темпоральна) юрисдикція Міжнародного кримінального суду. 5. Персональна юрисдикція Міжнародного кримінального суду: коло осіб, щодо яких Суд може здійснювати кримінальне переслідування. 6. Принцип комплементарності як основа реалізації юрисдикції Міжнародного кримінального суду. 7. Підстави здійснення юрисдикції Міжнародного кримінального суду: передання ситуації державою-учасницею, звернення Ради Безпеки ООН та ініціатива Прокурора.
4	**ТЕМА 4. ПРЕДМЕТНА ЮРИСДИКЦІЯ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ (МІЖНАРОДНІ ЗЛОЧИНИ ЩОДО ЯКИХ МКС ВОЛОДІЄ ЮРИСДИКЦІЄЮ)** **1. Загальна характеристика предметної юрисдикції Міжнародного кримінального суду** 1.1. Поняття та межі предметної юрисдикції МКС. 1.2. Види міжнародних злочинів, що належать до юрисдикції МКС. **2. Основні категорії міжнародних злочинів у юрисдикції МКС** 2.1. Воєнні злочини: поняття, ознаки та види. 2.2. Злочини проти людяності: поняття та особливості кваліфікації. 2.3. Геноцид: поняття, ознаки та внесок Рафала Лемкіна у формування концепції геноциду. 2.4. Злочин агресії: поняття та особливості здійснення юрисдикції МКС. **3. Особливості кваліфікації міжнародних злочинів Міжнародним кримінальним судом** 3.1. Застосування положень Римського статуту МКС. 3.2. Розмежування окремих категорій міжнародних злочинів.
5	**ТЕМА 5. ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ЗА РИМСЬКИМ СТАТУТОМ МКС** 1. Поняття, система та значення загальних принципів кримінального права за Римським статутом Міжнародного кримінального суду.

	2. Принцип **nullum crimen sine lege** («Немає злочину без закону»). 3. Принцип **nulla poena sine lege** («Немає покарання без закону»). 4. Принцип незворотності дії кримінального закону в часі (*ratione personae*). 5. Принцип індивідуальної кримінальної відповідальності та форми участі у вчиненні міжнародних злочинів. 6. Підстави звільнення від кримінальної відповідальності за Римським статутом МКС. 7. Відповідальність командирів і начальників за Римським статутом (командна відповідальність). 8. Незастосування строків давності до злочинів, що належать до юрисдикції Міжнародного кримінального суду. 9. Виконання наказу начальника та приписів закону як обставина, що впливає на кримінальну відповідальність.
6	**ТЕМА 6. ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ У МІЖНАРОДНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ СУДІ: СТАДІЇ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ** **1. Поняття та система стадій провадження у справах МКС** 1.1. Поняття та значення стадій міжнародного кримінального процесу. 1.2. Основні стадії провадження в МКС. 1.3. Особливості міжнародного кримінального процесу. **2. Суб'єкти міжнародного кримінального процесу** 2.1. Основні учасники провадження. 2.2. Процесуальний статус суб'єктів на різних стадіях провадження. 2.3. Зміна обсягу процесуальних прав та обов'язків. **3. Процесуальні права підозрюваних та обвинувачених** 3.1. Основні процесуальні гарантії. 3.2. Право на захист і справедливий судовий розгляд. 3.3. Забезпечення прав під час розслідування та судового розгляду.
7	**ТЕМА 7. ВИКОНАННЯ ВИРОКІВ ТА ПРИЗНАЧЕНИХ ПОКАРАНЬ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ** 1. Поняття та система покарань, що застосовуються Міжнародним кримінальним судом. 2. Виконання покарання у виді позбавлення волі: порядок визначення держави виконання вироку та правовий статус засуджених осіб. 3. Перегляд вироку та зменшення строку покарання у виді позбавлення волі. 4. Міжнародні стандарти поводження із засудженими та їх застосування під час виконання вироків Міжнародного кримінального суду. 5. Нагляд Міжнародного кримінального суду за виконанням покарань і дотриманням прав засуджених осіб. 6. Виконання вироків щодо штрафів, конфіскації майна та інших заходів майнового характеру. 7. Співробітництво держав із Міжнародним кримінальним судом під час виконання вироків.
8	**ТЕМА 8. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ З ДЕРЖАВАМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ** **1. Правові засади співробітництва Міжнародного кримінального суду з державами** 1.1. Нормативно-правова основа співробітництва.

	1.2. Обов'язки держав щодо співпраці з МКС. 1.3. Принцип комплементарності у взаємодії МКС і держав. **2. Форми співробітництва МКС з державами** 2.1. Виконання запитів МКС про співробітництво. 2.2. Арешт і передача осіб Суду. 2.3. Збирання доказів, надання правової допомоги та виконання судових рішень. **3. Співробітництво МКС з міжнародними організаціями** 3.1. Взаємодія МКС з Організація Об'єднаних Націй. 3.2. Співробітництво МКС з Інтерпол. 3.3. Співпраця з іншими міжнародними та регіональними організаціями.
9	**ТЕМА 9. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ГАРАНТІЇ ТА ПРАВА ОСІБ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ** 1. Поняття процесуальних прав осіб, щодо яких здійснюється кримінальне переслідування у МКС. 2. Процесуальні права осіб, щодо яких здійснюється кримінальне переслідування по досудовій стадії 3. Процесуальні права осіб, щодо яких здійснюється кримінальне переслідування на стадії судового розгляду. 4. Процесуальні права осіб, щодо яких здійснюється кримінальне переслідування на післясудовій (post trial) стадії
10	**ТЕМА 10. МІЖНАРОДНИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ СУД ТА УКРАЇНА: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ СПІВРОБІТНИЦТВА** **1. Україна та процес становлення Міжнародного кримінального суду** 1.1. Участь українських представників у розробці та прийнятті Римського статуту МКС. 1.2. Значення діяльності МКС для України. **2. Проблеми імплементації та ратифікації Римського статуту МКС в Україні** 2.1. Конституційно-правові аспекти ратифікації Римського статуту. 2.2. Основні етапи наближення законодавства України до стандартів МКС. 2.3. Правові наслідки ратифікації Римського статуту Україною. **3. Визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду** 3.1. Застосування положень статті 12(3) Римського статуту. 3.2. Визнання юрисдикції МКС щодо подій на території України. 3.3. Співпраця України з Офісом Прокурора МКС. **4. Перспективи розгляду МКС ситуації в Україні** 4.1. Дослідження подій 2013–2014 років та подальших періодів. 4.2. Питання кваліфікації міжнародних злочинів, що підпадають під юрисдикцію МКС. 4.3. Значення діяльності МКС для забезпечення міжнародної кримінальної відповідальності.

Тематика практичних занять з переліком питань

Модуль 1.

Практичне заняття 1.1.

МІЖНАРОДНИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ СУД: ІСТОРИКО-ПРАВОВІ ПЕРЕДУМОВИ СТВОРЕННЯ ТА СУЧАСНИЙ ПРАВОВИЙ СТАТУС

1. Історія становлення міжнародної кримінальної юстиції та створення Міжнародного кримінального суду

1.1. Передумови виникнення міжнародної кримінальної юстиції.

1.2. Нюрнберзький і Токійський міжнародні військові трибунали.

1.3. Міжнародні кримінальні трибунали для колишньої Югославії та Руанди.

1.4. Прийняття Римський статут Міжнародного кримінального суду та початок діяльності МКС.

2. Правовий статус і міжнародна правосуб'єктність Міжнародного кримінального суду

2.1. Правова природа МКС.

2.2. Міжнародна правосуб'єктність Суду.

2.3. Незалежність, привілеї та імунітети МКС.

2.4. Взаємовідносини МКС з державами та міжнародними організаціями.

3. Правові основи діяльності та система джерел права МКС

3.1. Римський статут як основа діяльності Суду.

3.2. Правила процедури і доказування та Елементи злочинів.

3.3. Ієрархія джерел права відповідно до статті 21 Римського статуту.

3.4. Застосування міжнародних договорів, загальних принципів права та судової практики.

Практичне заняття 1.2.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ІНСТИТУЦІЙНА СТРУКТУРА МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ

1. Поняття, система та правові засади діяльності органів Міжнародного кримінального суду.
2. Асамблея держав – учасниць Римського статуту: склад, повноваження та порядок діяльності.
3. Президія Міжнародного кримінального суду: порядок формування, склад і компетенція.
4. Судові відділення Міжнародного кримінального суду та правовий статус суддів.
5. Секретаріат Міжнародного кримінального суду: структура, повноваження та основні функції.
6. Канцелярія (Офіс) Прокурора Міжнародного кримінального суду: організація діяльності, повноваження та правовий статус Прокурора.
7. Асоціація адвокатів Міжнародного кримінального суду та роль захисника у кримінальному провадженні.

Практичне заняття 1.3.

ЗАГАЛЬНА ЮРИСДИКЦІЯ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ

1. Поняття, правова природа та принципи здійснення юрисдикції Міжнародного кримінального суду.
2. Предметна (матеріальна) юрисдикція Міжнародного кримінального суду: категорії міжнародних злочинів, що належать до компетенції Суду.
3. Територіальна (просторова) юрисдикція Міжнародного кримінального суду та особливості її реалізації.
4. Часова (темпоральна) юрисдикція Міжнародного кримінального суду.
5. Персональна юрисдикція Міжнародного кримінального суду: коло осіб, щодо яких Суд може здійснювати кримінальне переслідування.

6. Принцип комплементарності як основа реалізації юрисдикції Міжнародного кримінального суду.
7. Підстави здійснення юрисдикції Міжнародного кримінального суду: передання ситуації державою-учасницею, звернення Ради Безпеки ООН та ініціатива Прокурора.

Практичне заняття 1.4.

ПРЕДМЕТНА ЮРИСДИКЦІЯ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ (МІЖНАРОДНІ ЗЛОЧИНИ ЩОДО ЯКИХ МКС ВОЛОДІЄ ЮРИСДИКЦІЄЮ)

1. Загальна характеристика предметної юрисдикції Міжнародного кримінального суду
1.1. Поняття та межі предметної юрисдикції МКС.
1.2. Види міжнародних злочинів, що належать до юрисдикції МКС.
2. Основні категорії міжнародних злочинів у юрисдикції МКС
2.1. Воєнні злочини: поняття, ознаки та види.
2.2. Злочини проти людяності: поняття та особливості кваліфікації.
2.3. Геноцид: поняття, ознаки та внесок Рафала Лемкіна у формування концепції геноциду.
2.4. Злочин агресії: поняття та особливості здійснення юрисдикції МКС.
3. Особливості кваліфікації міжнародних злочинів Міжнародним кримінальним судом
3.1. Застосування положень Римського статуту МКС.
3.2. Розмежування окремих категорій міжнародних злочинів.

Практичне заняття 1.5.

ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ЗА РИМСЬКИМ СТАТУТОМ МКС

1. Поняття, система та значення загальних принципів кримінального права за Римським статутом Міжнародного кримінального суду.
2. Принцип **nullum crimen sine lege** («Немає злочину без закону»).
3. Принцип **nulla poena sine lege** («Немає покарання без закону»).
4. Принцип незворотності дії кримінального закону в часі (*ratione personae*).
5. Принцип індивідуальної кримінальної відповідальності та форми участі у вчиненні міжнародних злочинів.
6. Підстави звільнення від кримінальної відповідальності за Римським статутом МКС.
7. Відповідальність командирів і начальників за Римським статутом (командна відповідальність).
8. Незастосування строків давності до злочинів, що належать до юрисдикції Міжнародного кримінального суду.
9. Виконання наказу начальника та приписів закону як обставина, що впливає на кримінальну відповідальність.

Модуль 2

Практичне заняття 2.1.

ПРОВАДЖЕННЯ У СПРАВАХ У МІЖНАРОДНОМУ КРИМІНАЛЬНОМУ СУДІ: СТАДІЇ ТА ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ

1. Поняття та система стадій провадження у справах МКС
1.1. Поняття та значення стадій міжнародного кримінального процесу.
1.2. Основні стадії провадження в МКС.
1.3. Особливості міжнародного кримінального процесу.
2. Суб'єкти міжнародного кримінального процесу
2.1. Основні учасники провадження.
2.2. Процесуальний статус суб'єктів на різних стадіях провадження.
2.3. Зміна обсягу процесуальних прав та обов'язків.

3. Процесуальні права підозрюваних та обвинувачених

3.1. Основні процесуальні гарантії.

3.2. Право на захист і справедливий судовий розгляд.

3.3. Забезпечення прав під час розслідування та судового розгляду.

Практичне заняття 2.2.

ВИКОНАННЯ ВИРОКІВ ТА ПРИЗНАЧЕНИХ ПОКАРАНЬ МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ

1. Поняття та система покарань, що застосовуються Міжнародним кримінальним судом.
2. Виконання покарання у виді позбавлення волі: порядок визначення держави виконання вироку та правовий статус засуджених осіб.
3. Перегляд вироку та зменшення строку покарання у виді позбавлення волі.
4. Міжнародні стандарти поводження із засудженими та їх застосування під час виконання вироків Міжнародного кримінального суду.
5. Нагляд Міжнародного кримінального суду за виконанням покарань і дотриманням прав засуджених осіб.
6. Виконання вироків щодо штрафів, конфіскації майна та інших заходів майнового характеру.
7. Співробітництво держав із Міжнародним кримінальним судом під час виконання вироків.

Практичне заняття 2.3.

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ З ДЕРЖАВАМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

1. Правові засади співробітництва Міжнародного кримінального суду з державами

1.1. Нормативно-правова основа співробітництва.

1.2. Обов'язки держав щодо співпраці з МКС.

1.3. Принцип комплементарності у взаємодії МКС і держав.

2. Форми співробітництва МКС з державами

2.1. Виконання запитів МКС про співробітництво.

2.2. Арешт і передача осіб Суду.

2.3. Збирання доказів, надання правової допомоги та виконання судових рішень.

3. Співробітництво МКС з міжнародними організаціями

3.1. Взаємодія МКС з Організація Об'єднаних Націй.

3.2. Співробітництво МКС з Інтерпол.

3.3. Співпраця з іншими міжнародними та регіональними організаціями

Практичне заняття 2.4.

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ СПІВРОБІТНИЦТВА МІЖНАРОДНОГО КРИМІНАЛЬНОГО СУДУ З ДЕРЖАВАМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

1. Правові засади співробітництва Міжнародного кримінального суду з державами

1.1. Нормативно-правова основа співробітництва.

1.2. Обов'язки держав щодо співпраці з МКС.
1.3. Принцип комплементарності у взаємодії МКС і держав.
2. Форми співробітництва МКС з державами
2.1. Виконання запитів МКС про співробітництво.
2.2. Арешт і передача осіб Суду.
2.3. Збирання доказів, надання правової допомоги та виконання судових рішень.
3. Співробітництво МКС з міжнародними організаціями
3.1. Взаємодія МКС з Організація Об'єднаних Націй.
3.2. Співробітництво МКС з Інтерпол.
3.3. Співпраця з іншими міжнародними та регіональними організаціями

Практичне заняття 2.5.

МІЖНАРОДНИЙ КРИМІНАЛЬНИЙ СУД ТА УКРАЇНА: СУЧАСНИЙ СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ СПІВРОБІТНИЦТВА

1. Україна та процес становлення Міжнародного кримінального суду
1.1. Участь українських представників у розробці та прийнятті Римського статуту МКС.
1.2. Значення діяльності МКС для України.
2. Проблеми імплементації та ратифікації Римського статуту МКС в Україні
2.1. Конституційно-правові аспекти ратифікації Римського статуту.
2.2. Основні етапи наближення законодавства України до стандартів МКС.
2.3. Правові наслідки ратифікації Римського статуту Україною.
3. Визнання Україною юрисдикції Міжнародного кримінального суду
3.1. Застосування положень статті 12(3) Римського статуту.
3.2. Визнання юрисдикції МКС щодо подій на території України.
3.3. Співпраця України з Офісом Прокурора МКС.
4. Перспективи розгляду МКС ситуації в Україні
4.1. Дослідження подій 2013–2014 років та подальших періодів.
4.2. Питання кваліфікації міжнародних злочинів, що підпадають під юрисдикцію МКС.
4.3. Значення діяльності МКС для забезпечення міжнародної кримінальної відповідальності.

Завдання для самостійної роботи студентів

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом і виконується в позааудиторний час, передбачений тематичним планом навчальної дисципліни.

Під час вивчення навчальної дисципліни студенти повинні навчитися самостійно мислити, поглиблювати засвоєні теоретичні знання, опановувати практичні навички прийняття правових рішень. Відповіді на питання повинні бути законспектовані, їхнє викладення має бути стислим і чітким, обов’язковими є посилання на використані джерела. Форма контролю самостійної роботи – перевірка конспекту або обговорення на семінарському занятті. Питання, відведені для самостійної роботи, виносяться на поточний, модульний і підсумковий семестровий контроль.

З метою самостійного визначення рівня засвоєння теоретичного матеріалу студентам пропонуються питання для самоконтролю набутих знань.

№	Назва теми	Завдання для самостійної роботи	К-сть год.

1.	Асамблея держав-учасниць Римського статуту як вищий орган управління: політичний контроль та судова незалежність	• Розкрити правовий статус Асамблеї держав-учасниць Римського статуту Міжнародного кримінального суду. • Охарактеризувати склад, структуру, порядок формування та організацію діяльності Асамблеї держав-учасниць. • Визначити основні повноваження Асамблеї у сфері організаційного, адміністративного та фінансового забезпечення діяльності Міжнародного кримінального суду.	10
2.	Юрисдикція МКС *ratione loci* та *ratione personae* в контексті повноправного членства України в Римському статуті	• Розкрити поняття та правову природу юрисдикції Міжнародного кримінального суду (ratione loci та ratione personae). • Охарактеризувати територіальні підстави здійснення юрисдикції МКС відповідно до положень Римського статуту. • Визначити особисті межі юрисдикції МКС та категорії осіб, які можуть нести індивідуальну кримінальну відповідальність за міжнародні злочини. • Проаналізувати правові наслідки набуття Україною статусу держави — учасниці Римського статуту для здійснення юрисдикції МКС.	10
3.	Злочини проти людяності у практиці МКС: контекстуальний елемент як критерій відмежування від загально кримінальних злочинів	• Розкрити поняття та юридичні ознаки злочинів проти людяності відповідно до Римського статуту Міжнародного кримінального суду. • Проаналізувати елементи складу злочинів проти людяності, передбачені статтею 7 Римського статуту. • Визначити зміст контекстуального елемента злочинів проти людяності та його значення для кримінально-правової кваліфікації діяння. • Охарактеризувати поняття «широкомасштабний або систематичний напад, спрямований проти будь-якого цивільного населення» та розкрити юридичне значення кожної з його ознак. • Дослідити співвідношення контекстуального елемента злочинів проти людяності та індивідуального діяння, яке становить основу кримінальної відповідальності.	10
4.	Інститут відповідальності командирів та інших начальників (ст. 28 Римського статуту) як особлива форма кримінальної відповідальності за бездіяльність	• Розкрити поняття, правову природу та значення інституту відповідальності командирів та інших начальників у міжнародному кримінальному праві. • Проаналізувати зміст статті 28 Римського статуту Міжнародного кримінального суду та визначити основні підстави відповідальності за нездійснення належного контролю над підлеглими. • Охарактеризувати поняття фактичного	10

		командування, влади та контролю як обов'язкових передумов відповідальності командира або начальника. • Визначити особливості відповідальності військових командирів та інших начальників, які не здійснюють військове командування. • Дослідити зміст обов'язку командира або начальника запобігати вчиненню злочинів підлеглими, припиняти їх учинення та передавати відповідні справи компетентним органам для розслідування і кримінального переслідування.	
5.	Попереднє вивчення ситуації Прокурором МКС (*Preliminary Examination*): правова природа та критерії переходу до офіційного розслідування	• Розкрити поняття, правову природу та основні функції попереднього вивчення ситуації у діяльності Канцелярії Прокурора Міжнародного кримінального суду. • Проаналізувати нормативно-правові підстави проведення попереднього вивчення ситуації відповідно до Римського статуту. • Визначити джерела надходження інформації про можливе вчинення злочинів, що належать до юрисдикції МКС. • Охарактеризувати критерій «розумних підстав для продовження» (reasonable basis to proceed) та його значення для ухвалення рішення про початок розслідування.	10
6.	Співпраця МКС із державами, що не є учасницями Римського статуту: роль Ради Безпеки ООН та проблема імунітетів	• Розкрити правову природу та основні форми співробітництва Міжнародного кримінального суду з державами, які не є учасницями Римського статуту. • Проаналізувати правові підстави залучення держав, що не є учасницями Статуту, до співробітництва з МКС відповідно до статей 87 і 89–93 Римського статуту. • Визначити роль Ради Безпеки ООН у переданні ситуацій до МКС відповідно до статті 13(b) Римського статуту. • Дослідити правові наслідки передання ситуації Радою Безпеки ООН на підставі глави VII Статуту ООН для держав, які не є учасницями Римського статуту. • Розкрити співвідношення обов'язку держав співпрацювати з МКС та міжнародно-правових зобов'язань, що випливають зі Статуту ООН.	10

Критерії до самостійної роботи студента

Самостійна робота оцінюється за результатами перевірки письмових матеріалів (конспектів, аналізу рішень ЄСПЛ, глосаріїв тощо) та загального тесту з питань, винесених на самостійне опрацювання: повне, структуроване, аргументоване виконання всіх завдань з використанням обов'язкової і додаткової літератури та практики ЄСПЛ, правильними посиланнями і логічними висновками оцінюється максимально (6 балів); достатньо повне розкриття основних питань з незначними неточностями — 5 балів; загалом правильне, але

поверхневе викладення без глибокого аналізу — 4 бали; фрагментарне і недостатньо аргументоване виконання — 3 бали; часткове, формальне опрацювання з суттєвими помилками — 2 бали; відсутність роботи, плагіат або повна невідповідність завданню — 0 балів.

Методи навчання

Викладання засноване на тісній взаємодії між викладачем та здобувачем із використанням інтерактивних методів з тим, щоб допомогти студентам розвивати аналітичні навички, здатність до логічно-обґрунтованої аргументації та розуміння міжнародно-правових аспектів з позицій доктрини та принципу верховенства права. Під час лекційних занять, в основному, використовуються пояснювально-ілюстративний, пізнавально-пошуковий та інтерактивний методи навчання і викладання: пояснення нового матеріалу, що має проблемний характер, у формі повідомлень, дискусій, консультацій, розв'язання ситуативних завдань, із застосуванням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій; організація лекції у формі, коли студенти можуть аргументовано висловлювати свої погляди та аналізувати позиції різних країн, демонстрація презентацій, інтерактивних платформ, віртуальних екскурсій до європейських інституцій тощо з тематики лекційного заняття.

Поєднання компетентнісного та інтерактивного підходів становить основу організації та проведення практичних занять з дисципліни. Використовується індивідуальна або групова робота, що передбачає колоквіуми, дебати, розв'язання реальних кейсів, завдань, які вимагають збору, систематизації та аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, її міжнародно-правової оцінки. Окрім цього, застосовується метод використання інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема демонстрація презентацій, доповідей, рефератів, есе, колективна робота з нормативною базою.

Система контролю та оцінювання

Методи контролю

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях шляхом усного та письмового опитування, бліц-опитування, перевірки конспектів самостійної роботи, виконання тестових завдань (у тому числі загальних тестів з питань, винесених на самостійне опрацювання), розв'язання кейсів, аналізу рішень ЄСПЛ, підготовки есе, рефератів, глосаріїв, схем і презентацій. Оцінювання проводиться за чіткими критеріями з урахуванням повноти, аргументованості, самостійності та правильності посилань на джерела.

Підсумковий контроль проводиться у формі усного екзамену, який включає теоретичні питання та практичні завдання з аналізу рішень Європейського суду з прав людини. Результати поточного контролю (максимум 50 балів) та екзамену (максимум 50 балів) сумуються і переводяться у національну шкалу та шкалу ЄКТС відповідно до затвердженої системи оцінювання.

Форми проведення занять: лекції, практичні заняття. Організація роботи слухачів передбачає понятєво-категоріальний масив з кожної теми, контрольні питання та самостійні завдання, роботу з науковою літературою, а також розв'язання проблемних ситуацій та дослідно-творчих завдань.

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- тестування за принципами ЗНО на основі комп'ютерних технологій(стандартизовані тести);
- контрольні роботи;
- реферати;
- есе;
- дайджести;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;

- інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль: здійснюється на заняттях шляхом індивідуального та фронтального усного опитування, бліц-опитування; письмових самостійних робіт (есе, рефератів, написання тематичних глосаріїв тощо); ведення термінологічного словника; виконання практичних (індивідуальних та групових) завдань; підготовки та захисту відповідних схем, таблиць, діаграм, графіків; розв'язання кейсів з практичних завдань та задач-казусів; аналізу та обґрунтування (чи заперечення) судових рішень; взаємоконтролю магістрів у парах та малих групах; самоконтролю тощо.

Форма підсумкового контролю: залік

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання індивідуальних завдань.

Усний виступ та виконання письмового завдання, під час практичного заняття, тестування з теми практичного заняття	**Критерії оцінювання**
6 балів	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
5 балів	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
4 бали	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.
3 бали	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.

2 бал	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0 балів	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Доповнення виступу*:*

2 бали – отримують студенти, які глибоко володіють матеріалом, чітко визначили його зміст; зробили глибокий системний аналіз змісту виступу, виявили нові ідеї та положення, що не були розглянуті, але суттєво впливають на зміст доповіді, надали власні аргументи щодо основних положень даної теми.

1 бал отримують студенти, які виклали матеріал з обговорюваної теми, що доповнює зміст виступу, поглиблює знання з цієї теми та висловили власну думку.

Суттєві запитання до доповідачів:

2 бали отримують студенти, які своїм запитанням до виступаючого суттєво і конструктивно можуть доповнити хід обговорення теми.

1 бал отримують студенти, які у своєму запитанні до виступаючого вимагають додаткової інформації з ключових проблем теми, що розглядається.

Експрес-контроль:

2 бали нараховуються студентам, які вільно володіють усім навчальним матеріалом,орієнтуються в темі та аргументовано висловлюють свої думки.

1 бал отримують студенти, які частково володіють матеріалом та можуть окреслити лише деякі проблеми теми.

Ведення опорного конспекту лекції:

Опорний конспект лекції (ОКЛ) – вид навчально-методичного посібника, в якому стисло і системно викладено основний теоретичний матеріал у формі основних понять і положень, що структурно й логічно пов’язані між собою. Дані поняття та положення є лише опорними сигналами, вони вимагають пояснень і визначень, що мають записати студенти під час лекції. Його ведення сприяє системному і глибокому засвоєнню навчального матеріалу, дозволяє простежити структурні зв’язки між різними поняттями, положеннями,концепціями, проблемами, теоріями тощо.

Кожен студент повинен мати ОКЛ на лекціях і вести в ньому записи власноруч. Підчас аудиторної роботи з ОКЛ студенти записують основні тези лекції та пояснення викладача у визначеному в конспекті полі. Під час самостійної роботи рекомендується доповнити записи лекції та завершити виконання завдань, що були зазначені в Робочій програмі навчальної дисципліни.

2 бали нараховуються студентам, які в повному обсязі самостійно і творчо опрацювали всі питання лекції і вільно володіють її змістом.

1 бал нараховується студентам, які опрацювали лише окремі питання лекції і не достатньо вільно володіють її змістом.

Підготовка творчих завдань(есе, дайджест):

Есе – це самостійна творча робота, де у вільній формі висловлюються особисті думки на тему, передбачену Робочою програмою навчальної дисципліни. Головна мета есе - це самостійне розкриття студентом на підставі опрацьованого матеріалу теми, проблеми,питання.

Дайджест – це добір уривків з різних джерел на певну тематику. У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки.

2бали отримують студенти, які можуть виокремити з різних джерел основні положення, структурно об'єднати їх, коротко проаналізувати кожне з них та зробити ґрунтовні узагальнюючі висновки.

1 бал отримують студенти, які в цілому правильно виокремили основні положення кожного з джерел, але не зробили їх відповідного аналізу та узагальнюючих висновків.

Ведення конспекту першоджерел:

2 бали отримують студенти, які опрацювали всю необхідну обов'язкову літературу,засвоїли її основні теоретичні положення, вміють їх пояснити і розтлумачити.

1 бал отримують студенти, котрі опрацювали не всю необхідну літературу, не завжди розуміють її вихідні теоретичні положення, поверхово їх пояснюють.

Критерії підсумкового контролю

Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється в університеті у формі екзамену. На підсумковий семестровий контроль виносяться питання, задачі, ситуаційні завдання тощо, що передбачають перевірку розуміння здобувачами вищої освіти програмного матеріалу дисципліни в цілому та рівня сформованості відповідних компетентностей після опанування курсу. Підсумковий семестровий контроль оцінюється від 0 до 100 балів і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС:

– здобувачам вищої освіти, які повністю оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, можуть дати відповіді на всі питання курсу, опанували рекомендовану літературу, виставляють оцінку **A**. При цьому оцінку – 100 балів (за шкалою ЧНУ ім. Ю.Федьковича), як виняток, можуть отримати тільки здобувачі вищої освіти, які, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявили активність в науково-дослідній роботі за тематикою курсу, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях тощо;

– здобувачам вищої освіти, які оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях допустили незначні неточності, ставлять оцінку **B**;

– здобувачам вищої освіти, які в основному оволоділи програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні, проте у відповідях допускають несуттєві помилки, ставлять оцінку **C**;

– здобувачам вищої освіти, які показали задовільні результати оволодіння Робочою програмою навчальної дисципліни на репродуктивному рівні й при відповідях допускають помилки, ставлять оцінку **D**;

– здобувачам вищої освіти, які виявили мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, вивчили основні терміни курсу та орієнтуються в матеріалі базового підручника, ставлять оцінку **E**.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами вивчення дисципліни отримали незадовільні оцінки **FX** або **F**, повинні додатково виконати індивідуальні завдання для підвищення рівня своїх знань і при оцінці FX повторно перескласти підсумковий контроль,а при оцінці F пройти повторний курс вивчення дисципліни зі складанням підсумкового контролю.

Підсумкова оцінка, як показник результатів вивчення навчальної дисципліни, складається із сумарної кількості балів за поточне оцінювання – **50 балів** та підсумкового модуль – контролю (залік) – **50 балів,** за **100-бальною університетською шкалою.**

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)															Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1							Змістовий Модуль 2								50	100
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5			Т6	Т7	Т8	Т9	Т10					
5	5	5	5	5			5	5	5	5	5					

Т1, Т2 ... Т8 – теми змістових модулів.

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Історія становлення міжнародної кримінальної юстиції та створення Міжнародного кримінального суду
2. Правовий статус і міжнародна правосуб'єктність Міжнародного кримінального суду**.**
3. Правові основи діяльності та система джерел права МКС Римський статут як основа діяльності Суду. Асамблея держав – учасниць Римського статуту: склад, повноваження та порядок діяльності.
4. Президія Міжнародного кримінального суду: порядок формування, склад і компетенція.
5. Судові відділення Міжнародного кримінального суду та правовий статус суддів.
6. Секретаріат Міжнародного кримінального суду: структура, повноваження та основні функції.

7. Канцелярія (Офіс) Прокурора Міжнародного кримінального суду: організація діяльності, повноваження та правовий статус Прокурора.
8. Асоціація адвокатів Міжнародного кримінального суду та роль захисника у кримінальному провадженні.
9. Поняття, правова природа та принципи здійснення юрисдикції Міжнародного кримінального суду.
10. Предметна (матеріальна) юрисдикція Міжнародного кримінального суду: категорії міжнародних злочинів, що належать до компетенції Суду.
11. Територіальна (просторова) юрисдикція Міжнародного кримінального суду та особливості її реалізації.
12. Часова (темпоральна) юрисдикція Міжнародного кримінального суду.
13. Персональна юрисдикція Міжнародного кримінального суду: коло осіб, щодо яких Суд може здійснювати кримінальне переслідування.
14. Принцип комплементарності як основа реалізації юрисдикції Міжнародного кримінального суду.
15. Підстави здійснення юрисдикції Міжнародного кримінального суду: передання ситуації державою-учасницею, звернення Ради Безпеки ООН та ініціатива Прокурора
16. Загальна характеристика предметної юрисдикції Міжнародного кримінального **суду** Поняття та межі предметної юрисдикції МКС. Види міжнародних злочинів, що належать до юрисдикції МКС
17. Поняття, система та значення загальних принципів кримінального права за Римським статутом Міжнародного кримінального суду.
18. Принцип **nullum crimen sine lege** («Немає злочину без закону»).
19. Принцип **nulla poena sine lege** («Немає покарання без закону»).
20. Принцип незворотності дії кримінального закону в часі (*ratione personae*).
21. Принцип індивідуальної кримінальної відповідальності та форми участі у вчиненні міжнародних злочинів.
22. Підстави звільнення від кримінальної відповідальності за Римським статутом МКС.
23. Відповідальність командирів і начальників за Римським статутом (командна відповідальність).
24. Незастосування строків давності до злочинів, що належать до юрисдикції Міжнародного кримінального суду.
25. Виконання наказу начальника та приписів закону як обставина, що впливає на кримінальну відповідальність.
26. Поняття та система стадій провадження у справах МКС
27. Поняття та значення стадій міжнародного кримінального процесу.
28. Суб'єкти міжнародного кримінального процессу
29. Виконання покарання у виді позбавлення волі: порядок визначення держави виконання вироку та правовий статус засуджених осіб.
30. Перегляд вироку та зменшення строку покарання у виді позбавлення волі.
31. Міжнародні стандарти поводження із засудженими та їх застосування під час виконання вироків Міжнародного кримінального суду.
32. Нагляд Міжнародного кримінального суду за виконанням покарань і дотриманням прав засуджених осіб.
33. Виконання вироків щодо штрафів, конфіскації майна та інших заходів майнового характеру.
34. Співробітництво держав із Міжнародним кримінальним судом під час виконання вироків.

35. Поняття процесуальних прав осіб, щодо яких здійснюється кримінальне переслідування у МКС.
36. Процесуальні права осіб, щодо яких здійснюється кримінальне переслідування по досудовій стадії
37. Процесуальні права осіб, щодо яких здійснюється кримінальне переслідування на стадії судового розгляду.
38. Процесуальні права осіб, щодо яких здійснюється кримінальне переслідування на післясудовій (post trial) стадії
39. Правові засади співробітництва Міжнародного кримінального суду з державами
40. Нормативно-правова основа співробітництва.
41. Обов'язки держав щодо співпраці з МКС.
42. Принцип комплементарності у взаємодії МКС і держав.
43. Форми співробітництва МКС з державами
44. Виконання запитів МКС про співробітництво.
45. Арешт і передача осіб Суду.
46. Збирання доказів, надання правової допомоги та виконання судових рішень.
47. Співробітництво МКС з міжнародними організаціями
48. Взаємодія МКС з Організація Об'єднаних Націй.
49. Співпраця з іншими міжнародними та регіональними організаціями.

Зарахування результатів неформальної освіти

Індивідуальна траєкторія здобувача вищої освіти у процесі вивченні навчальної дисципліни також реалізується через участь у неформальній/інформальній освіті.

Зарахування результатів неформальної освіти здійснюється на основі Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (URL: https://media.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf).

За наявності належного сертифіката здобувачу освіти нараховується **3 бали** за відповідну тему, що прирівнюється до оцінювання виконання завдань практичного заняття. До зарахування приймаються результати проходження окремих тем дисципліни на авторитетних онлайн-платформах, наприклад, Coursera, Prometheus, навчальних курсів HELP, зокрема, але не виключно, наступних:

- CyberSecurity. Практичний захист (освітня платформа Prometheus): https://prometheus.org.ua/prometheus-plus/cybersecurity/
- Загроза експлуатації жінок в онлайні: уникнення ризиків (освітня платформа Prometheus): https://prometheus.org.ua/prometheus-free/online-exploitation-women
- Artificial Intelligence and Human Rights (освітня платформа Council of Europe HELP Programme): https://help.elearning.ext.coe.int/enrol/index.php?id=7331
- Data Protection and Privacy Rights (освітня платформа Council of Europe HELP Programme): https://help.elearning.ext.coe.int/enrol/index.php?id=1658

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Андрейченко С. С. Держава як суб'єкт міжнародного кримінального права : монографія. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 412 с.
2. Андрейченко С. С. Проблеми та перспективи реформування внутрішньої структури Міжнародного кримінального суду в контексті сучасних криз. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 5. С. 412–416. URL: http://www.lsej.org.ua/5_2023/102.pdf (дата звернення: 11.07.2026).
3. Андрейченко С. С., Тарасенко Л. Л. Права людини у міжнародному кримінальному процесі: стандарти та реалізація : монографія. Одеса : Фенікс, 2023. 288 с.
4. Блажівський Є. М. Правові аспекти взаємодії національних правоохоронних органів із Міжнародним кримінальним судом. *Часопис Національної академії правоохоронних органів України*. 2022. № 2. С. 15–24.
5. Блажівський Є. М. Процесуальні гарантії прав осіб у кримінальному провадженні під час взаємодії з Міжнародним кримінальним судом. *Часопис Національної академії правоохоронних органів України*. 2022. № 4. С. 22–31.
6. Бурдін В. М., Лисик В. М. Використання національного права як засобу блокування юрисдикції МКС: порівняльно-правовий аналіз практик. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2024. № 4. С. 410–418. Бурменський М. В. Особливості виконання ордерів на арешт Міжнародного кримінального суду в контексті міжнародного права та імунітетів *вищих посадових осіб*. *Право України*. 2023. № 9. С. 78–93.
7. Гнатів М. О. Проблеми та перспективи виконання вироків Міжнародного кримінального суду в третіх державах. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2023. Т. 2, № 78. С. 231–236.
8. Гнатовський М. М. Злочин агресії в системі предметної юрисдикції МКС: сучасні виклики та шляхи реформування правових механізмів. *Право України*. 2024. № 4. С. 112–126.
9. Гнатовський М. М. Комплементарність як визначальний принцип взаємодії Міжнародного кримінального суду з Україною. *Український часопис міжнародного права*. 2021. Спецвипуск. С. 34–41.
10. Гнатовський М. М., Короткий Т. Р. Європейські стандарти прав людини у кримінальному юстиційному процесі та практика МКС : навч. посіб. Львів : Світ, 2022. 312 с.
11. Гнатовський М. М., Короткий Т. Р., Пашковський М. І. Міжнародне кримінальне судочинство: процесуальні аспекти та практика МКС : навч. посіб. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 340 с. Дронова О. В. Співпраця України з Євроюстом (Eurojust) та Міжнародним кримінальним судом у збиранні цифрових доказів міжнародних злочинів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 5. С. 412–417.
12. Елементи злочинів : Офіційне видання Міжнародного кримінального суду від 9 вер. 2002 р. (в редакції 2013 р.) / Міжнародний кримінальний суд. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/Publications/Elements-of-Crimes.pdf (accessed: 11.07.2026).
13. Коваль Д. О. Комплементарна юрисдикція Міжнародного кримінального суду: теорія та практика реалізації : монографія. Одеса : Юридична література, 2021. 344 с.
14. Коваль Д. О. Особливості взаємодії Офісу Прокурора та Секретаріату Міжнародного кримінального суду: процесуальний аспект. *Часопис цивільного і кримінального судочинства*. 2022. Т. 45, № 2. С. 89–95.

15. Коваль Д. О. Психічний елемент (mens rea) за статтею 30 Римського статуту МКС: особливості судового тлумачення. *Юридичний часопис*. 2023. № 1. С. 115–123.
16. Коваль Д. О. Співробітництво держав, які не є учасницями Римського статуту, з МКС: досвід України до 2024 року. *Альманах міжнародного права*. 2023. Вип. 29. С. 112–119.
17. Короткий Т. Р., Дронов В. М. Особливості доказування та процедури в Міжнародному кримінальному суді : монографія. Київ : Істина, 2023. 216 с.
18. Короткий Т. Р., Медведєва М. О. Міжнародне кримінальне правосуддя : навч. посіб. Одеса : Лабораторія академічних досліджень, 2020. 284 с. *(Включено як базове концептуальне видання)*.
19. Короткий Т. Р., Медведєва М. О. Співробітництво України з Міжнародним кримінальним судом: пенітенціарний аспект у світлі ратифікації Римського статуту. *Український часопис міжнародного права*. 2024. Спецвипуск. С. 45–52.
20. Короткий Т. Р., Пашковський М. І. *Міжнародне кримінальне право* : навч. посіб. Одеса : Фенікс, 2021. 240 с.
21. Короткий Т. Р., Пашковський М. І. Процесуальний статус адвоката у Міжнародному кримінальному суді: забезпечення рівності сторін. *Український часопис міжнародного права*. 2023. № 2. С. 84–91.
22. Короткий Т. Р., Пашковський М. І. Римський статут для України: обмеження юрисдикції за статтею 124 та шляхи національної імплементації. *Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки*. 2025. Т. 15. С. 88–96.
23. Крикливець Д. Є. Забезпечення права на захист та правову допомогу у Міжнародному кримінальному суді: сучасні виклики. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2023. № 2. С. 145–151.
24. Кримінальний процес : підручник / за ред. В. В. Луцика, В. І. Маринiва. Харків : Право, 2024. 624 с. *(Містить оновлений розділ про процесуальний статус особи під час співробітництва з МКС)*.
25. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI : станом на 01 січ. 2026 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua. *(Див. Розділ IX-2 «Особливості співробітництва з Міжнародним кримінальним судом» щодо забезпечення прав затриманих осіб)*.
26. Кузнецов В. В., Савченко А. В. Міжнародне кримінальне право : навч. посіб. Київ : Алерта, 2021. 432 с.
27. Маланчук О. А. Презумпція невинуватості та стандарти доведення вини в практиці Міжнародного кримінального суду. *Юридичний бюлетень*. 2024. Вип. 31. С. 189–196.
28. Маланчук О. М. Правова природа та особливості виконання вироків Міжнародного кримінального суду. *Часопис Київського університету права*. 2022. № 2. С. 144–149.
29. Маланчук П. М., Резніченко О. В. Інституційна незалежність органів міжнародного кримінального правосуддя: на прикладі МКС. *Право і суспільство*. 2024. № 1. С. 233–239.
30. Микитенко Г. В. Попереднє вивчення ситуації Прокурором МКС як квазі-стадія міжнародного кримінального процесу. *Право і суспільство*. 2024. № 1. С. 194–200.
31. Міжнародне кримінальне право : навч. посіб. / кол. авт. ; за заг. ред. Т. І. Созанського, О. М. Броневицької. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 472 с. Міжнародне кримінальне право : підручник / за ред. Т. Л. Сироїд. Харків : Право, 2023. 512 с. Міжнародне кримінальне право та міжнародне співробітництво у сфері запобігання злочинності : навч.-метод. матеріали / уклад. В. В. Голіна та ін. Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023. 220 с.

32. Міжнародне кримінальне право : підручник / Н. А. Зелінська, С. С. Андрейченко, В. М. Дрьомін, Д. О. Коваль. Одеса : Фенікс, 2022. 652 с.
33. Міжнародне право. Особлива частина : підручник / за ред. М. М. Гнатовського, О. В. Буткевич. Київ : Юрінком Інтер, 2022. 512 с. *(Розділ про пенітенціарні зобов'язання держав перед міжнародними судовими установами)*.
34. Навроцький В. О. Кримінально-правові аспекти міжнародних злочинів : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 280 с.
35. Панова Н. С. Роль неурядових міжнародних організацій у забезпеченні ефективності розслідувань Міжнародного кримінального суду. *Порівняльно-аналітичне право*. 2025. № 2. С. 299–305.
36. Пашковський М. І. Воєнні злочини та злочини проти людяності: критерії розмежування у практиці Міжнародного кримінального суду. *Український часопис міжнародного права*. 2023. № 2. С. 64–71.
37. Пашковський М. І. Принцип «nullum crimen sine lege» в практиці Міжнародного кримінального суду: між суворим тлумаченням та судовою правотворчістю. *Український часопис міжнародного права*. 2024. № 3. С. 45–53.
38. Пашковський М. І. Роль Палати попереднього провадження Міжнародного кримінального суду на стадії розслідування ситуації. *Український часопис міжнародного права*. 2023. № 2. С. 82–90.
39. Поєдинок Т. О. Інституціоналізація загальних принципів права у міжнародному кримінальному судочинстві : монографія. Київ : Алерта, 2023. 244 с.
40. Правила процедури і доказування : Офіційне видання Міжнародного кримінального суду від 9 вер. 2002 р. (зі змінами та доповненнями станом на 2025 р.) / Міжнародний кримінальний суд. URL: https://www.icccpi.int/sites/default/files/Publications/RulesProcedureEvidenceEng.pdf (accessed: 11.07.2026).
41. Правила процедури і доказування Міжнародного кримінального суду / Організація Об'єднаних Націй. Гаага : МКС, 2023. 182 с.
42. Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку з ратифікацією Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправок до нього : Закон України від 09 жовт. 2024 р. № 4007-IX. *Офіційний вісник України*. 2024. № 91. Ст. 5312.
43. Про кримінальну відповідальність за міжнародні злочини : Закон України від 05 груд. 2024 р. № 11538. *Офіційний вісник України*. 2024. *(Закон про повну імплементацію категорій злочинів Римського статуту в нац. право).*
44. Про ратифікацію Римського статуту Міжнародного кримінального суду та поправок до нього : Закон України від 21 серп. 2024 р. № 3909-IX. *Відомості Верховної Ради України*. 2024. № 36. Ст. 540.
45. Проблеми імплементації Римського статуту Міжнародного кримінального суду в національне законодавство України : монографія / за ред. М. В. Ковалівського, Т. О. Попової. Київ : Юрінком Інтер, 2023. 284 с.
46. Регламент Суду : Нормативний документ МКС від 26 трав. 2004 р. (в редакції станом на 2024 р.) / Міжнародний кримінальний суд. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/Publications/Regulations-of-the-Court.pdf (accessed: 11.07.2026).
47. Римський статут Міжнародного кримінального суду : Міжнародний документ від 17 лип. 1998 р. (з поправками станом на 2024 р.) / Організація Об'єднаних Націй. *База даних «Законодавство України» / Верговна Рада України*. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588 (дата звернення: 11.07.2026).
48. Савченко А. В. Міжнародне кримінальне право: проблеми теорії та практики: монографія. Київ : Алерта, 2022. 368 с.

49. Савчук А. О. Публічні заяви державних органів крізь призму презумпції невинуватості: актуальні підходи ЄСПЛ та МКС. *Право і суспільство*. 2025. № 1. С. 115–122.
50. Сироїд Т. Л. Міжнародне кримінальне право : підручник. Харків : Право, 2021. 464 с.
51. Смирнов М. І. Міжнародно-правові механізми розслідування та притягнення до відповідальності країни-агресора за найтяжчі міжнародні злочини. *Нове українське право*. 2023. Вип. 1. С. 172–180.
52. Ткаченко В. В. Співробітництво держав із Міжнародним кримінальним судом у контексті виконання покарань у виді позбавлення волі. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2024. № 1. С. 210–215.
53. Трофименко М. В. Особливості застосування тимчасового арешту за запитом Міжнародного кримінального суду: процесуальні аспекти. *Вісник кримінального судочинства*. 2023. № 3. С. 67–75.
54. Угода між Міжнародним кримінальним судом та Урядом [Назва Держави] про виконання вироків Міжнародного кримінального суду.
55. Фокін Я. Ф. Міжнародно-правові механізми компенсації шкоди, завданої агресією проти України : монографія. Київ : Європейський університет, 2026. 310 с.
56. Хавронюк М. І. Кримінальне законодавство України та міжнародні стандарти кримінальної відповідальності : монографія. Київ : Ваіте, 2023. 344 с.
57. Шепітько В. Ю. Розслідування міжнародних злочинів: криміналістичні та міжнародно-правові аспекти : монографія. Харків : Право, 2024. 352 с.
58. Яновська О. Г. Особливості кримінального провадження в контексті співробітництва з Міжнародним кримінальним судом: новели українського законодавства. *Вісник Верховного Суду*. 2022. № 4. С. 45–53.
59. Яновська О. Г. Реалізація процесуальних прав обвинуваченого крізь призму принципу комплементарності Римського статуту. *Вісник Верховного Суду*. 2023. № 6. С. 52–60.
60. Ярмиш Н. М. Міжнародна кримінальна юстиція та Міжнародний кримінальний суд : навч. посіб. Київ : Алерта, 2025. 296 с.
61. Mendes E. P. The International Criminal Court: Institutional Authority, Reform, and Resistance. 2nd ed. London ; New York : Routledge, 2022. 288 p.

Додаткова література

1. Akande D., Tzanakopoulos A. The International Criminal Court and State Cooperation. International and Comparative Law Quarterly. 2023. Vol. 72, No. 2. P. 305–332.
2. Ambos K. Individual Criminal Responsibility for Core Crimes under the Rome Statute. *International Criminal Law Review*. 2022. Vol. 22, no. 1. P. 15–43.
3. Ambos K. Treatise on International Criminal Law. Vol. I: Foundations and General Part. 2nd ed. Oxford : Oxford University Press, 2024. 864 p.
4. Ambos K. Treatise on International Criminal Law. Volume I: Foundations and General Part. 2nd ed. Oxford : Oxford University Press, 2024. 624 p. Badar M. E. The Concept of Mens Rea in International Criminal Law: The Case of the ICC. *International Criminal Law Review*. 2022. Vol. 22, no. 4. P. 601–628.
5. Bergsmo M., Carayon C. The Internal Governance of International Courts and Tribunals. Florenz : Torkel Opsahl Academic EPublisher, 2021. 412 p.Bitti G. The Admission and Disclosure of Evidence at the International Criminal Court: Ensuring a Fair Trial. *Criminal Law Forum*. 2024. Vol. 35, No. 1. P. 101–129.
6. Boot M. Genocide, Crimes Against Humanity, War Crimes: Nullum Crimen Sine Lege and the Subject Matter Jurisdiction of the International Criminal Court. 2nd ed. Cambridge : Intersentia, 2023. 580 p.Brady H. The Right to Disclosure of Exculpatory

Evidence in the ICC Procedural Framework. *Journal of International Criminal Justice*. 2024. Vol. 22, Issue 2. P. 315–338. *(Дослідження права на розкриття виправдувальних доказів прокурором МКС).*Caroli P. The Enforcement of Sentences in International Criminal Justice: Practice and Challenges. *Journal of International Criminal Justice*. 2022. Vol. 20, No. 4. P. 915–938.
7. Cassese's International Criminal Law / ed. by A. Cassese, P. Gaeta, N. Jones. 5th ed. Oxford : Oxford University Press, 2025. 1104 p.Cryer R., Robinson D., Milisavljević B. *An Introduction to International Criminal Law and Procedure*. 5th ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2024. 610 p.
8. Cryer R., Robinson D., Vasiliev S. An Introduction to International Criminal Law and Procedure. 5th ed. Cambridge : Cambridge University Press, 2023. 684 p.
9. D'Asaro V. Human Rights Behind Bars: The Monitoring Role of the ICC in the Enforcement of Sentences. *Leiden Journal of International Law*. 2022. Vol. 35, No. 3. P. 645–667.
10. De Hoon W. The Geography of International Justice: Territorial and Personal Jurisdiction of the ICC in Modern Conflicts. *Leiden Journal of International Law*. 2023. Vol. 36, no. 2. P. 421–445.
11. De Hoon W. The Politics of Institutional Reform at the International Criminal Court. *Leiden Journal of International Law*. 2022. Vol. 35, no. 3. P. 675–698.
12. Ellis M. The International Criminal Court and the Global Fight against Impunity. Case Western Reserve Journal of International Law. 2022. Vol. 54, No. 2. P. 231–250.
13. Gaeta P., Jones J. R. W. D. The Rome Statute of the International Criminal Court: A Commentary. Updated student ed. Oxford : Oxford University Press, 2022. 736 p.
14. Glasius M. The International Criminal Court: A Bureaucracy of Justice? *International Criminal Law Review*. 2023. Vol. 23, no. 2. P. 185–214.
15. Guariglia F. The Investigation Phase Before the International Criminal Court. *Journal of International Criminal Justice*. 2022. Vol. 20, no. 4. P. 873–895.
16. Heller K. J. The Clean-Up of Subject-Matter Jurisdiction: The ICC and Environmental War Crimes. *Journal of International Criminal Justice*. 2024. Vol. 22, no. 3. P. 485–507.
17. Hodson R. The Role of the Registry in Managing International Criminal Trials. *Journal of International Criminal Justice*. 2024. Vol. 22, no. 1. P. 102–125.
18. Institutional Challenges Facing the International Criminal Court / ed. by G. M. Pikis. Leiden ; Boston : Brill Nijhoff, 2023. 340 p.
19. International Criminal Court. Elements of Crimes. Consolidated text, 2024. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/Publications/Elements-of-Crimes.pdf (дата звернення: 11.07.2026).
20. International Criminal Court. Guide to the Enforcement of Sentences of Imprisonment / International Criminal Court. The Hague : ICC-CPI, 2023. 88 p.
21. International Criminal Court. Rome Statute of the International Criminal Court. Consolidated text, 2024. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/2024-05/Rome-Statute-eng.pdf (дата звернення: 11.07.2026).
22. International Criminal Court. Understanding the International Criminal Court. The Hague : ICC, 2024. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/Publications/understanding-the-icc.pdf (дата звернення: 11.07.2026).
23. International Criminal Justice and the Enforcement of Sentences: European and International Perspectives / ed. by J. P. Schenk, L. Von der Heide. Oxford : Hart Publishing, 2023. 288 p.
24. Jain Neha. Command Responsibility and Fault Liability in the Rome Statute. *Journal of International Criminal Justice*. 2023. Vol. 21, no. 2. P. 315–339.
25. Khan A. A. Strategic Plan of the Office of the Prosecutor (2023–2025) / Office of the Prosecutor. The Hague : International Criminal Court, 2023. 45 p. URL: https://www.icc-

cpi.int/sites/default/files/2023-07/2023-2025-otp-strategic-plan-eng.pdf (accessed: 11.07.2026).
26. Khan A., Edwards M. Institutional Protection of Defendants' Rights: The Role of the Office of Public Counsel for the Defence (OPCD) at the ICC. *International Criminal Law Review*. 2025. Vol. 25, Issue 3. P. 204–231.
27. Khan Karim A. A. (ed.). Archbold International Criminal Courts: Practice, Procedure and Evidence. 7th ed. London : Sweet & Maxwell, 2025. 1350 p. Koinaki A., Panousos D. State Resistance and Temporal Disruptions in International Criminal Justice: The ICC and the System of Safeguards. *European Journal of Legal Studies*. 2026. Vol. 17, No. 2. P. 1–13. *(Аналіз криз у співробітництві МКС із державами через політичні фактори)*.
28. Kress C. The Ukraine War and the Crime of Aggression: The Role of the ICC and the Proposal for a Special Tribunal. *Journal of International Criminal Justice*. 2023. Vol. 21, Issue 2. P. 235–259.
29. Kress C., Holtzendorff L. The International Criminal Court and Cooperation Agreements with International Organizations (UN, EU, Interpol). *Leiden Journal of International Law*. 2023. Vol. 36, No. 2. P. 411–432.
30. Leadership and Accountability at the International Criminal Court / ed. by R. H. Steinberg. 2nd ed. Contemporary Issues in International Criminal Law ; vol. 4. Leiden : Brill Nijhoff, 2022. 296 p.
31. Mégret F. The ICC and the Question of Legitimacy. Journal of International Criminal Justice. 2023. Vol. 21, No. 1. P. 1–22.
32. Mulgrew R. The International Penal System: The Enforcement of Sentences Awarded by International Criminal Courts. London : Routledge, 2021. 312 p.
33. Mulgrew R. The Right to Rehabilitation for Persons Sentenced by International Criminal Courts. *International Criminal Law Review*. 2021. Vol. 21, No. 5. P. 853–881.
34. Operationalizing the Independent Expert Review Recommendations: Progress Report / Assembly of States Parties. The Hague : International Criminal Court, 2023. 88 p. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/itemsDocuments/asp22-ier-progress-report-eng.pdf (accessed: 11.07.2026).
35. Penological Aspects of International Criminal Justice / ed. by R. Henham, M. Findlay. Cham : Springer, 2023. 245 p.
36. Policy on Addressing Environmental Damage Through the Rome Statute / Office of the Prosecutor. The Hague : International Criminal Court, 2025. 42 p. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/2025-12/otp-policy-environmental-damage.pdf (accessed: 11.07.2026).
37. Rastrayan A. The Obligation to Cooperate with the International Criminal Court: A Critical Analysis of Article 86 of the Rome Statute. *Journal of International Criminal Justice*. 2022. Vol. 20, Issue 3. P. 645–667.
38. Report on Cooperation Activities / International Criminal Court ; Assembly of States Parties. 2023. ICC-ASP/22/15. 48 p.
39. Rules of Procedure and Evidence : 2022 Edition / International Criminal Court. The Hague : ICC, 2022. 109 p. URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/Publications/RulesProcedureEvidenceEng.pdf (accessed: 11.07.2026).Regulations of the Court / International Criminal Court. The Hague : ICC, 2004. (amended 2024). URL: https://www.icc-cpi.int/sites/default/files/Regulations-of-the-Court-ENG.pdf (accessed: 11.07.2026).
40. Sadat L. N. Seeking Accountability for the Crime of Aggression / ed. by L. N. Sadat. Cambridge : Cambridge University Press, 2023. 410 p.
41. Schabas W. A. The International Criminal Court: A Commentary on the Rome Statute. 3rd ed. Oxford : Oxford University Press, 2024. 1712 p.

42. Sluiter G. Human Rights Standards in International Criminal Proceedings: Protecting the Defendant. *International Criminal Law Review*. 2025. Vol. 25, Issue 1. P. 45–73.
43. Sluiter G. International Criminal Court and Ukraine: The Challenges of State Cooperation and Evidence Admissibility. *International Criminal Law Review*. 2025. Vol. 25, Issue 2. P. 180–205.
44. Sluiter G. International Criminal Procedure: Principles and Dynamic Governance. Oxford : Oxford University Press, 2023. 528 p.
45. Sluiter G. International Criminal Tribunal Cooperation with States and the Evolution of Shared Responsibility. *International Criminal Law Review*. 2024. Vol. 24, Issue 1. P. 12–39.
46. The Rome Statute of the International Criminal Court: A Commentary / ed. by O. Triffterer, K. Ambos. 4th ed. München : C.H. Beck ; Oxford : Hart ; Baden-Baden : Nomos, 2021. 2912 p.
47. Tochilovsky V. Law of Evidence in the International Criminal Court: Practice and Procedure. 2nd ed. Leiden ; Boston : Brill Nijhoff, 2023. 418 p.
48. Webb P. The United Nations and the International Criminal Court: The Evolving Dynamics of Referral and Deferral. *Journal of Conflict and Security Law*. 2024. Vol. 29, Issue 1. P. 89–114.
49. Werle G., Jeßberger F. Principles of International Criminal Law. 5th ed. Oxford : Oxford University Press, 2025. 710 p.
50. Whiting A. Prompt and Effective Investigations at the International Criminal Court: Constraints and Possibilities. *International Criminal Law Review*. 2023. Vol. 23, no. 1. P. 12–39.
51. Whiting A. Witness Protection vs. Defendant's Right to Confrontation: Striking a Balance in ICC Proceedings. *Journal of International Criminal Justice*. 2026. Vol. 24, Issue 1. P. 45–68.
52. Winter S. Ecocide as the Fifth International Crime: The Rome Statute and Approaches of Jurisdiction Inclusion. *International Criminal Law Review*. 2024. Vol. 24, no. 4. P. 511–534.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Сайт Міжнародного кримінального суду https://www.icc-cpi.int/Pages/Main.aspx
2. Nuremberg Trials Project http://nuremberg.law.harvard.edu/php/docs_swi.php?DI=1&text=overview
3. Інформаційна сторінка ООН про Міжнародні та гібридні кримінальні суди і трибунали (International and Hybrid Criminal Courts and Tribunals) https://www.un.org/ruleoflaw/thematic-areas/international-law-courts-tribunals/international-hybrid-criminal-courts-tribunals/
4. Основні юридичні тексти Міжнародного кримінального суду https://www.icc-cpi.int/resource-library#legal-texts

МІЖНАРОДНІ ДОГОВОРИ ТА ВНУТРІШНЬО-ОРГАНІЗАЦІЙНІ АКТИ ТА РІШЕННЯ МКС

1. Rome Statute of the ICC, 17 July 1998, available at: http://www.icc-cpi.int/nr/rdonlyres/ea9aeff7-5752-4f84-be94-0a655eb30e16/0/rome_statute_english.pdf
2. Regulations of the Office of the Prosecutor. ICC doc.: ICC-BD/05-01-09, 23 April 2009, available at http://icc-cpi.int/NR/rdonlyres/FFF97111-ECD6-40B5-9CDA-792BCBE1E695/280253/ICCBD050109ENG.pdf

3. Regulations of the Court. ICC-BD/01-01-04, 26 May 2004. [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа: http://www.icc-cpi.int/NR/rdonlyres/B920AD62-DF49-4010-8907-E0D8CC61EBA4/277527/Regulations_of_the_Court_170604EN.pdf
4. Rules of Procedure and Evidence of the ICC, 09 September 2002, available at: http://www.icc-cpi.int/en_menus/icc/legal%20texts%20and%20tools/official%20journal/Documents/RulesProcedureEvidenceEng.pdf
5. Regulations of the Registry, 6 March 2006. ICC-BD/03-01-06-Rev.1 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа: http://www.icc-cpi.int/NR/rdonlyres/E8B8B264-70EE-4FA6-9F1D-6A3DA5332525/140143/ICCBD_030106Rev1_English.pdf
6. Code of Professional Conduct for counsel. Resolution ICC-ASP/4/Res.1. Adopted at the 3rd plenary meeting on 2 December 2005 [Електронний ресурс]. – Режим доступу до документа: http://www.icc-cpi.int/NR/rdonlyres/BD397ECF-8CA8-44EF-92C6-AB4BEBD55BE2/140121/ICCASP432Res1_English.pdf
7. Judgment pursuant to Article 74 of the Statute, Thomas Lubanga Dyilo (ICC-01/04-01/06), Trial Chamber I, 14 March 2012 , available at: http://www.icc-cpi.int/iccdocs/doc/doc1379838.pdf
8. Jugement rendu en application de l'article 74 du Statut, Germain Katanga (ICC-01/04-01/07), La Chambre de première instance II, 7 mars 2014. available at: http://www.icc-cpi.int/iccdocs/doc/doc1744366.pdf.
9. Judgment pursuant to article 74 of the Statute, Mathieu Ngudjolo Chui (ICC-01/04-02/12), Trial Chamber II, 18 December 2012 available at: http://www.icc-cpi.int/iccdocs/doc/doc1579080.pdf
10. Decision on Sentence pursuant to Article 76 of the Statute, Thomas Lubanga Dyilo (ICC-01/04-01/06), Trial Chamber I, 10 July 2012 available at: http://icc-cpi.int/iccdocs/doc/doc1438370.pdf
11. Décision relative à la peine (article 76 du Statut), Germain Katanga (ICC-01/04-01/07), La Chambre de première instance II, 23 mai 2014, available at: http://icc-cpi.int/iccdocs/doc/doc1771079.pdf
12. Judgment pursuant to article 74 of the Statute, Mathieu Ngudjolo Chui (ICC-01/04-02/12), Trial Chamber II, 18 December 2012, §XI (Disposition). , available at: http://www.icc-cpi.int/iccdocs/doc/doc1579080.pdf.

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

«Кодекс академічної доброчесності та етики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/kodeks-akademichnoi-dobrochesnosti-ta-etyky-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/

«Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича»

https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/

«Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича»

https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha-zi-zminamy-zatverdzhenymy-vchenoiu-radoiu-chnu-imeni-yuriia-fedkovycha/

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);
- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;
- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.